

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Nasi przodkowie rozszerzyli dietę 3,5 mln lat temu

Jeszcze ok. 3,5 mln lat temu nasi afrykańscy przodkowie jedli podobnie jak dzisiejsze goryle i szympansy, niemal wyłącznie liście i owoce drzew, krzewów i zioła. Później sięgnęli po trawy, turzyce i sukulenty. Do diety włączyli też mięso - czytamy w "PNAS".

Powiedzenie "jesteśmy tym, co jemy" nabiera nowego znaczenia w świetle badań zębów naszych afrykańskich przodków. Naukowcy właśnie potwierdzili, że do ok. 3,5 mln lat temu dawni mieszkańcy Afryki, podobnie jak dzisiejsze goryle i szympansy, jedli niemal wyłącznie liście i owoce drzew, krzewów i zielone części roślin. Jednak ok. 3,5 mln lat temu nastąpił przełom. Wczesne gatunki naczelne, np. australopiteki czy Kenyanthropus platyops, choć żyły w środowisku podobnym, jak ich poprzednicy, zaczęły nagle sięgać po trawy, turzyce i sukulenty (kaktusy czy agawy). *"Zaczęły sprawdzać nowe możliwości związane z innymi roślinami, odkryte o wiele wcześniej, jakieś 10 mln lat temu, przez zwierzęta roślinożerne"* - podkreśla jeden z autorów badania, geochemik z University of Utah, Thure Cerling.

"Nie wiemy, co się właściwie stało" - dodaje antropolog z University of Colorado w Boulder, prof. Matt Sponheimer. - *Wiemy jednak, że część hominidów nagle zaczęła jeść produkty, po które wcześniej nigdy nie sięgała. Możliwe, że te zmiany w diecie były ważnym krokiem ku ich pełnemu uczłowieczeniu"*.

Dowody na rozszerzenie diety naukowcy znaleźli w szklonie skamieniałych zębów. Badania prowadziło 23 naukowców z trzech kontynentów. Wyniki omówiono aż w czterech publikacjach w najnowszym PNAS. *"To najpełniejsze jak dotąd badania diety dawnych ludzi, prowadzone w oparciu o analizy izotopów"* - podkreśla dr Zeresenay Alemseged z California Academy of Sciences. - *Ponieważ jedzenie jest najważniejszym czynnikiem decydującym o fizjologii organizmu, o zachowaniu i jego oddziaływaniach z otoczeniem, nowe wyniki pozwalają na nowo wejść w ewolucyjne mechanizmy, które kształtowały naszą ewolucję"*.

Za punkt wyjścia swojej pracy naukowcy przyjęli fakt, że rośliny - zależnie od tego, jaki prowadzą rodzaj fotosyntezy - dzielą się na kategorie, oznaczane w skrócie C3, C4 i CAM. Rośliny C3 obejmują drzewa, krzewy i rośliny zielne, natomiast C4/CAM to trawy, turzyce i sukulenty. Rośliny z drugiej grupy wbudowują w swoje tkanki stosunkowo więcej cięższego izotopu węgla C-13. Kiedy są zjadane przez ludzi albo zwierzęta, charakterystyczne dla nich izotopy trafiają do tkanek zwierzęcych, m.in. do szklonia. Mimo upływu milionów lat naukowcy badający zęby są w stanie zmierzyć proporcje obu izotopów węgla w szklonie. Wyniki odzwierciedlają proporcje obu typów roślin w diecie. *"W ten sposób uzyskujemy informację chemiczną o tym, co jedli nasi przodkowie. To trochę tak, jak gdyby kawałek jedzenia utknął komuś między zębami i przetrwał tam miliony lat"* - wyjaśnia Alemseged.

Na łamach PNAS naukowcy opisali wyniki badania izotopów węgla w zębach reprezentujących najważniejsze znane kopalne gatunki ludzkie. Zbadali 175 okazów reprezentujących 11 gatunków, żyjących w okresie od 4,4 do 1,3 mln lat temu.

Nie ustalili, jakie konkretnie części roślin - liście, łodygi, nasiona, owoce czy może bulwy - jadali nasi dawni kuzyni ani czy w ich diecie znajdowało się także mięso zwierząt roślinożernych. Sugerują jednak, że rozszerzona dieta mogła obejmować korzonki i nasiona traw, podziemne pędy turzyc, sukulenty, a nawet termity i drobną zwierzynę łowną lub padlinę.

Naukowcy badali też skamieniałe kości innych dawnych ssaków, przodków żyraf, koni czy małp. Nie znaleźli jednak dowodów przemawiających za podobną zmianą diety wśród tych prehistorycznych mieszkańców Afryki.

Wyniki badania wciąż nie pozwalają powiedzieć, co skłoniło dawne gatunki człowiekowate do trwałej zmiany bufetu. "*Dietę od zawsze uważa się za ważny czynnik ewolucji człowieka*" - podkreśla antropolog Matt Sponheimer z University of Colorado w Boulder. Jak dodaje, zmiany w diecie miały związek z powiększaniem się rozmiarów mózgu i prostowaniem sylwetki hominidów żyjących ok. 4 mln lat temu i nieco później. W każdym razie wiadomo, że do czasu pojawienia się naszego własnego rodzaju, Homo (ok. 2 mln lat temu), mózgi ludzi były już większe niż u innych naczelnych.

Źródło: <http://www.pap.pl>

<https://laboratoria.net/aktualnosci/18052.html>

23-06-2026

[Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#)

Dostawca szkoleń aptaskil przygotowuje wykwalifikowanych specjalistów.

22-06-2026

[Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#)

Opracowanie strategii leczenia nowotworów odpornych na terapię.

22-06-2026

Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny

Pojazd powstał z myślą o udziale w zawodach inżyniersko-wyścigowych.

22-06-2026

Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne

W badaniach uczestniczyły polskie ośrodki.

22-06-2026

Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego

Wśród ukraińskich uchodźców.

22-06-2026

Życie seksualne coraz częściej przenosi się do

Świata technologii

Sfera ta rośnie szybciej niż wiedza o jej wpływie na ludzką seksualność.

22-06-2026

Przyjemnych snów życzy anestezjolog

Wystarczy przestrzegać protokołu znieczulenia.

22-06-2026

Za mało siedzenia także może szkodzić

Od lat lekarze i naukowcy powtarzają, że należy mniej siedzieć i więcej się ruszać.

Informacje dnia: [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#)

Partnerzy